T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/741
KARAR NO : 2023/132
KARAR TR : 27/02/2023

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. K
Davalı : Adli Yargı
Ankara Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Trafik Düzenleme ve Denetleme Büro Amirliği
Davalı : İdari Yargı
Ankara Valiliği

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ankara Valiliği Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, ... FS .... plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle, sürücü belgesi sahibi E. K adına 30/04/2021 tarih ve MA-71864307 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 6.700 TLidari para cezası verilmiş, ayrıca düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Sürücü belgesi sahibi davacı, idari para cezası ile araç men tutanağının iptal edilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. Ankara 7. İdare Mahkemesi 14/07/2021 tarih ve E.2021/946, K.2021/1528 sayılı kararı ile,*".... FS .... plakalı aracın M. E. Dış Tic.A.Ş. adına kayıtlı olduğu, idari para cezasının ise davacı E. K adına kesildiği dikkate alındığında, aracın trafikten men edilmesine ilişkin işlemin iptali aracın maliki olan şirket tarafından istenebilecekken, trafikten men işlemi ile davacının menfaat ilişkisinin anlaşılamadığı yine dilekçenin konu ve sonuç kısmının birbiriyle tutarlı olması gerektiği, anılan hususlara uyulmadan açılan işbu dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanunun 3. maddesine uygun olmadığı"* gerekçesiyle dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

4. Bu defa davacı tarafından verilen yenileme dilekçesi ile, anılan idari para cezasının iptali isteminde bulunulmuştur.

5. **Ankara 7. İdare Mahkemesi 08/09/2021 tarih ve E.2021/1586, K.2021/1582 sayılı kararı** ile, davacı adına idari yargının görev alanına giren bir kararın bulunmadığı, davanın idari para cezasının iptali istemiyle açıldığını belirterek, 2918 sayılı Kanun'da yargı yoluna ilişkin bir düzenleme bulunmadığından 5326 sayılı Kanun uyarınca uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varıldığını açıklayarak, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

6. Davacı, bu kez idari para cezası ile araç men tutanağının iptal edilmesi istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

B. Adli Yargıda

7. Kahramankazan Sulh Ceza Hâkimliği 20/11/2021 tarih ve D.İş No.2021/1146 sayılı kararı ile, itiraza konu edilen idari yaptırım kararının hukuka uygun olduğu gerekçesiyle başvurunun reddine karar vermiştir. Davacı tarafından karara itiraz edilmiştir.

8. **Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliği 01/02/2022 tarih ve D.İş No. 2022/1043 sayılı kararı**le, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca aynı eylem nedeniyle idari yaptırım karar tutanağı ile

birlikte trafikten men işleminin de uygulandığı, hem idari para cezasının iptali hem de aracın trafikten men kararının kaldırılması yönünde talepte bulunulduğunun anlaşıldığı, bu durumda başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun kısmen kabulüne Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliği kararının kaldırılmasına, hakimliğin görevsizliğine kesin olarak karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

9. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlığı altında düzenlenen Ek 2. maddesi şöyledir:

> *"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)*
> *Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır.*
> *(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.*
> *10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;*
> *a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,*
> *b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,*
> *c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında*
> *belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası,(c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.*
> *İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;*
> *a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,*
> *b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,*
> *c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün*
> *süreyle trafikten menedilir.*
> *İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.*
> *Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."*

10. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

11. 30/03/2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik3. maddesi ise şöyledir:

> *"(1) Bu Kanunun;*
> *a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
> *b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*
> *uygulanır."*

12. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını

veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

16. Uyuşmazlık Mahkemesince, araç men tutanağının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açılıp açılmadığı sorulmuş, Ankara 7. İdare Mahkemesinin 01/02/2023 tarih ve E.2021/1586 sayılı yazısı ile, açılan başka bir davanın bulunmadığının bildirildiği görülmüştür.

17. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

18. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

19. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

20. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

21. İncelenen uyuşmazlıkta, davacı tarafından idari para cezası ile araç men tutanağının iptal edilmesi istemiyle idare mahkemesinde dava açıldığı, mahkemece dilekçenin reddi kararı sonrası, davacı tarafından verilen yenileme dilekçesinde, uyuşmazlığa konu talebin idari para cezasının iptali istemine ilişkin olduğunun belirtildiği, bu kapsamda dava konusu edilen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'unidari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halindeuygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 01/02/2022 tarih ve D.İş No. 2022/1043 sayılı görevsizlik kararınınidari para cezasının iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusu ile ilgili kısmının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 01/02/2022 tarih ve D.İş No. 2022/1043 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ idari para cezasının iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusu ile ilgili kısmının KALDIRILMASINA,

27/02/2023tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Havva
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	AYDINLI

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN